

nemlig 3 Rbd. 60 §. Courant paa det uprivilegerede Hartkorn som staaende Stat, og kun 62 § paa det privilegerede. Der var vist Ubefillige, der tænkte derpaa; men de fandt det ubilligt og unaturligt, efterat de nye Forhold havde udviklet sig, saa at gaae tilbage til det Gamle. Jeg veed det historisk af Samtaler, jeg havde med Ubefillige af de Mænd, som dengang fornemlig havde med Matricul sagen i Standerne at gjøre. Det findes ogsaa udtalt i den Comitee-Betænkning, som blev afgiven i den roestkildste Standerforsamling, og som blev forfattet af afdøde Grev Holstein, som interesserede sig meget for Sagen, og hørte til de meest liberale Godseiere, man har havt. Det findes deri udtalt, hvorledes det vel kun var Lidet, man beholdt af det Oprindelige, men at det, da et saadant Forhold nu havde bestaaet i længere Tid, og da det uprivilegerede Hartkorn ogsaa var noksom bebyrdet med Skatter, nu vilde være ubilligt at gaae tilbage til det Oprindelige, som man dog kunde have nogen retlig Grund til at vente vilde komme tilbage, naar den nye Matricul blev indført. Man vilde derfor kun udfinde Maaden, hvorpaa man skulde fordele de 14 Mk. Rigsbank, som vare blevne bevarede — det var naturligtvis kun 14 Mk. Rigsbank, og ikke 14 Mk. Courant, altsaa kun Lidet af det forrige Privilegium — hvorledes man skulde fordele dem paa det gamle og det nye Hartkorn. Det var alene det, der var Gjensand for Uvil. Hvad der forlangtes for det privilegerede Hartkorn, var saa billigt og naturligt, at der ikke var en Gnefte, der faldt paa at gjøre Indvendinger derimod. Det er altsaa virkelig ikke Noget, som har vort sig længe i Folket, at de uprivilegerede Jordens Besiddere lede Uret ved Skatteletelsen; det er en Tanke, som man senere har indgivet det, og som satte sig i Bevægelse i Standerne 1842 og 1844; men dog saaledes, at i den jydsk Forsamling blev aldeles ingen Petition i den Retning fremmet, og i den roestkildste Forsamling blev den vel fremmet, men saaledes, at man for Skattnes Forhold skulde i et større Omfang, end nu er foreslaaet, have Godtgjørelse, hvorimod man var villig til, forsaavidt man maatte finde Sympathi derfor i den jydsk Forsamling, at

give Slip paa de Fortrin, man havde med Hensyn til de communale Byrder.

Jeg kan heller ikke troe, at det, at man indrømmer Noget, som ikke er i og for sig retfærdigt, at det skulde være et Mittel til at frembringe Ro og Fred i Landet, som den ærede Ordfører har udtrykt sig. Jeg troer tvertimod, at der blandt de Individuer, som berunder komme til at lide, vil blive dyb Besklagelse over, at de blive uretfærdigt behandlede, at de under vor nye Forsatning ikke have behørig Rettsbemyndelse, og jeg troer, at det vil blive meget let, at den øvrige Befolkning vil overbevise sig om, at det, de faae — jeg taler ikke om, hvad de faae ved Loven i sin Heelhed, men hvad de faae ved den Afvigelse, som Folkethinget har vedtaget i Regjeringens Forslag — at det er saa yderst ubetydeligt, at det ikke kan veie op derimod. Jeg troer ogsaa, at naar man her vedtager Noget, som man maa tilstaae paa ingen Maade bestaaer med Retfærdighed, og som aldeles ikke kan have nogen stor Interessé for Staten i det Hele eller for de øvrige Borgerclasser, naar man vil det, blot fordi der er en vis Bevægelse i den Retning, saa vil der komme mange andre af lignende Natur; jeg vil blot nævne, hvor nær det ligger, at man vil paastaae, at det er uretfærdigt, at der er Forskjel paa tiendefri og tiendepligtig Jord, at der er enkelte Jorder, som ifølge den gamle Matricul have en forholdsmæssig langt mindre Gammelfat end de øvrige, at der er adskillige Jorder, som have faaet en saa fordeelagtig Tiendebestemmelse, at de maaskee neppe betale i Bederlag en Trede-deel af hvad Tienden udgjør paa andre Steder. Derfor man saaledes vil sætte sig ud over alle Forhold, som ere givne ved den Ret, som efterhaanden har udviklet sig og som ligger til Grund for alle borgerlige Omsætninger, for mange Foretagender, der angaae Belfærdsanliggender, vil der ikke være Ende paa de Omvæltninger i vor Retstilstand, som man kan vente. Det er derfor min bestemte Mening, hvortil jeg vil holde mig ved min Bøtoring, at man ikke bør gaae videre med Hensyn til Udløsningen eller til Ophævelsen af de Forrettigheder, som de Eiendomme have, der kaldes privilegerede, end Regjeringsudfastet